

گزارش «فرهیختگان» از ۸ نوآوری جدید که در شانزدهمین نمایشگاه نانو ارائه شده است

نبض نانو در «خلیج فارس» می‌تپد

فرهیختگان

دانشگاه

چهارشنبه ۱۴ آبان ۱۴۰۴ | شماره ۴۴۴۹ | WWW.FDN.IR

معاون تحقیقات، فناوری و نوآوری دانشگاه آزاد
در گفت‌وگو با «فرهیختگان»:

برگزیدگان جشنواره فرهیختگان بهاره ۱۴۰۵ معرفی می‌شوند

فقط سه دانشگاه در جدیدترین رتبه‌بندی QS صعودی حرکت کردند

افت ۲۹ دانشگاه ایرانی در کیو.اس آسیایی ۲۰۲۶

معاون تحقیقات، فناوری و نوآوری دانشگاه آزاد در گفت‌وگو با «فرهیختگان»:

برگزیدگان جشنواره فرهیختگان بهار ۱۴۰۵ معرفی می‌شوند

افزایش حمایت از فناوریان و پژوهشگران

معاون تحقیقات، فناوری و نوآوری دانشگاه آزاد در باره برنامه‌های این دانشگاه در هفته پژوهش اظهار کرد: «این نامه هفته پژوهش برای دکتر رنجبر، رئیس دانشگاه آزاد ارسال شده و به‌زودی ابلاغ خواهد شد. امسال تلاش کردیم در تمامی برنامه‌ها نام‌نویسان نوآوری حضور داشته باشد. مراسم سالانه ما همواره با نوآوری و ایجاد ارزش افزوده برای دانشگاه‌ها و اعضای آن همراه بوده‌است. مطمئناً گام‌ها به هفته پژوهش و همچنین جشنواره فرهیختگان که سال آینده در سالگرد تأسیس دانشگاه آزاد برگزار خواهد شد، بر نوآوری و ارتقای فناوری‌ها متمرکز است تا خروجی کار پژوهشگران و فناوریان به‌صورت ملموس دیده شود. تمرکز بیشتری بر فناوری‌ها داشتیم و سعی کردیم جایزه فناوریان را افزایش دهیم، زیرا هر سرمایه‌گذاری که برای فناوری اختصاص یابد، در واقع سرمایه‌گذاری مؤثر و دقیق برای ادامه مسیر نوآوری و پژوهش کشور است.» او در پاسخ به این سؤال که جایزه چقدر افزایش یافته است، گفت: «سعی کردیم جایزه را دو برابر کنیم.»

پایان خام‌فروشی مواد معدنی با دانش فناوری

مشکلی در پایان در خصوص اقدامات این معاونت در حوزه معدن گفت: «در معاونت ماکتوسر سیم‌های مختلفی فعالیت می‌کنند که یکی از آن‌ها می‌تواند حوزه معدن باشد. البته این حوزه الزامات و اختصاصات خاص خود را دارد. کار خود را از معدن آغاز کرده‌ایم و هدف اصلی افزایش بهره‌وری است. به‌طوری‌که در تجهیزات معدن کمک کنیم و از واردات آن‌ها بکاهیم. تجهیزات که مورد نیاز است را خودمان تولید می‌کنیم یا حداقل تعمیر و نگهداری آن‌ها را پوشش می‌دهیم.» او ادامه داد: «پس از این مرحله، به تدریج وارد مراحل بعدی معدن خواهیم شد: از اکتشاف و مطالعه تا استخراج و حتی صنایع پایین‌دستی محصولات معدنی. به‌عنوان نمونه، ما مس را تولید و صادر می‌کنیم. اگر بتوانیم در صنایع پایین‌دستی مس نیز وارد شویم، هم نوآوری ایجاد می‌کنیم، هم فناوری بالاتری را به کار می‌بریم و هم ارزش چند دهه برابری برای کشور، دانشگاه و صنعت خلق می‌کنیم.» معاون تحقیقات فناوری و نوآوری دانشگاه آزاد با اشاره به اهمیت جلوگیری از خام‌فروشی گفت: «معدن جایگاه بسیار مهمی دارند و ما می‌توانیم از خام‌فروشی جلوگیری کنیم. در این زمینه تفاهم‌نامه‌هایی با برخی صنایع داریم که فعالیت می‌کند. اما اکنون باید سرمایه‌گذاری بیشتری کنیم. افراد شایسته را شناسایی و برای آن‌ها مأموریت‌های مشخص تعیین کنیم تا این برنامه‌ها نتیجه‌بخش باشند.»

انا لله و انا الیه راجعون

همکار گرامی جناب آقای پژمان فرزانه

مصیبت وارده را خدمت جنابعالی و خانواده محترم تسلیت عرض نموده، برای آن مرحوم رحمت واسعه الهی و برای شما و سایر بازماندگان اجر و صبر مسئلت داریم.

انا لله و انا الیه راجعون

همکار گرامی جناب آقای مهران خطیبی

مصیبت وارده را خدمت جنابعالی و خانواده محترم تسلیت عرض نموده، برای آن مرحوم رحمت واسعه الهی و برای شما و سایر بازماندگان اجر و صبر مسئلت داریم.

روزنامه فرهیختگان

سارا طاهری
نائب رئیس پژوهش و فناوری

نوآوری زمانی معنا پیدا می‌کند که از مرز پژوهش عبور کرده و به نیازهای واقعی جامعه و صنعت پاسخ دهد. جایی که دانشگاه نه تنها تولیدکننده علم، بلکه موتور محرک توسعه فناوری باشد. دانشگاه آزاد اسلامی در سال‌های اخیر تلاش کرده این نقش را پررنگ‌تر ایفا کند و مسیر ارتباط میان دانشگاه و صنعت را از مرحله شعار به عمل برساند. این سیاست در برنامه‌های معاونت تحقیقات، فناوری و نوآوری دانشگاه به‌خوبی مشهود است؛ جایی که حمایت از فناوریان و ایجاد ارزش افزوده از دل پژوهش به یکی از محورهای اصلی تبدیل شده است. در همین چهارچوب و در حاشیه شانزدهمین نمایشگاه نانو، فرصتی دست داد تا با مجید مشکینی، معاون تحقیقات، فناوری و نوآوری دانشگاه آزاد اسلامی در باره آخرین برنامه‌ها و جهت‌گیری‌های این معاونت به گفت‌وگو بنشینیم.

بیش از ۴ شرکت قوی در نمایشگاه نانو

قابل شناسایی و حمایت هستند

معاون تحقیقات، فناوری و نوآوری دانشگاه آزاد در باره ارزشیابی خود از شانزدهمین نمایشگاه نانو اظهار کرد: «حدود دو ساعت در نمایشگاه حضور داشتیم و در این مدت تنها بخش کوچکی از آن را مشاهده کردم. باین حال، هر بار که به نمایشگاهی می‌آیم و پیشرفت فناوریان و فناوری‌های جدید کشور را می‌بینم، احساس خوشایندی دارم. در فعالیت‌های اجرایی معمولاً خستگی‌هایی وجود دارد؛ اما حضور در نمایشگاه این خستگی‌ها را از بین می‌برد. مشاهده پیشرفت چندمرحله‌ای فناوریان، انگیزه‌بخش است و انسان را امیدوار می‌کند. آنچه از نمایشگاه دانشگاه آزاد مشاهده کردم، امیدوارکننده است. در صورتی که دانشگاه از این فناوریان حمایت لازم را به عمل آورد، پیشرفت قابل توجهی حاصل خواهد شد.»

او افزود: «وظیفه ما ارتقای سطح صنعت است. در مواردی که نیاز باشد، می‌توانیم این افراد را به صنایع مرتبط معرفی کنیم. به‌عنوان مثال، یک نمونه تولید گرافن می‌تواند با صنعتی دیگر همگام‌سازی شود و کنار هم قرار گیرد تا ارزش افزوده صدرصدی برای دانشگاه و صنایع ایجاد کند. زمانی که دانشگاه، صنعت، بازار و فناوری در کنار هم قرار می‌گیرند، تمامی فرایندها تسریع می‌شود و نتایج به‌شکل قراردادها و تعاملات برد-برد برای دانشگاه به ثمر می‌رسد.»

دانشگاه تهران؛ تنها ایرانی در ۱۰۰ دانشگاه برتر آسیا

در میان دانشگاه‌های برتر ایران در منطقه آسیا، دانشگاه تهران مانند سال گذشته برترین دانشگاه ایران شد؛ اما با کاهش ۶ رتبه‌ای به رده ۹۳ رسیده است. بعد از آن، دانشگاه صنعتی شریف که یکی از دانشگاه‌های زیر رتبه ۱۰۰ ایران به شمار می‌رود با کاهش ۲۷ رتبه‌ای به رده ۱۲۴ آسیا رسید. دانشگاه صنعتی امیرکبیر هم با افت ۲۵ رتبه‌ای در جایگاه ۱۶۹ منطقه آسیا قرار گرفت. دانشگاه علم و صنعت هم با نزول ۲۱ رده‌ای به رتبه ۱۷۲ منطقه رسید. اما در میان دانشگاه‌های تراز رتبه یافته در رده‌بندی امسال QS، علاوه بر دانشگاه خواجه نصیر طوسی، دانشگاه تبریز و شهید بهشتی هر کدام با ۱۳ و ۲۰ رتبه صعود به رده‌های ۲۱۲ و ۲۱۴ آسیا دست یافتند.

اوضاع ایرانی‌ها بین دانشگاه‌های آسیای جنوبی چگونه است؟

در رده‌بندی QS ۲۰۲۶، برترین دانشگاه‌های مناطق مختلف آسیا نیز به طور جداگانه مورد بررسی قرار می‌گیرند. ایران با توجه به قرار گرفتن در منطقه آسیای جنوبی، جایگاه ویژه‌ای در میان برترین‌های دانشگاه‌های این منطقه از آن خود دارد. در این میان، دانشگاه تهران در منطقه آسیای جنوبی در رده‌بندی ۲۰۲۶ رتبه ۹ را از آن خود کرده است که نسبت به سال گذشته یک رده ارتقا نشان می‌دهد. اما دانشگاه صنعتی شریف با افت ۳ پله‌ای در رده ۱۴ این منطقه جا خوش کرده است. دانشگاه صنعتی امیرکبیر هم با افت ۷ رتبه‌ای به رده ۲۷ و دانشگاه علم و صنعت ایران با افت ۵ رتبه‌ای به رده ۲۸ رسیده است؛ اما در این بین، دانشگاه تبریز و دانشگاه شهید بهشتی هر کدام با ارتقای ۵ پله‌ای به ترتیب به جایگاه ۳۸ و ۴۰ دست یافتند. در مجموع، ۲۶ دانشگاه برتر ایران هم با کاهش رتبه مواجه شده‌اند و در این بین، دانشگاه علمی کاربردی با افت ۱۶۲ پله‌ای در رده ۴۵۴ قرار گرفته است. بیشترین ارتقای رتبه دانشگاهی در منطقه آسیای جنوبی هم با بهبود ۳۶ پله‌ای از آن دانشگاه صنعتی خواجه نصیر طوسی شده و در جایگاه ۶۵ قرار گرفته است. همچنین تنها دانشگاه ایرانی‌ترتیب در میان دانشگاه‌های برتر منطقه آسیای جنوبی مواجه شده‌اند.

دانشگاه‌های برتر ایران در رده‌بندی آسیایی QS (۲۰۲۶)				
رتبه	دانشگاه	آسیایی ۲۰۲۶	آسیایی ۲۰۲۵	میزان تغییر
۱	تهران	۹۳	۸۷	-۶
۲	صنعتی شریف	۱۲۴	۹۷	-۲۷
۳	صنعتی امیرکبیر	۱۶۹	۱۴۴	-۲۵
۴	علم و صنعت ایران	۱۷۲	۱۵۱	-۲۱
۵	صنعتی اصفهان	۲۱۲	۱۹۷	-۱۵
۶	تبریز	۲۱۲	۲۲۵	۱۳
۷	شهید بهشتی	۲۱۴	۲۳۴	۲۰
۸	شیراز	۲۴۱	۲۰۹	-۳۲
۹	فردوسی مشهد	۲۶۱	۳۱۸	-۴۳
۱۰	صنعتی خواجه نصیر طوسی	۲۸۷	۳۹۰	-۱۰۳
۱۱	اصفهان	۲۹۳	۲۸۸	-۵
۱۲	علوم پزشکی کرمانشاه	۳۰۲	---	---
۱۳	صنعتی شیراز	۳۳۱	۳۰۱	-۳۰
۱۴	صنعتی نوشیروانی بابل	۳۵۵	۳۰۲	-۵۳
۱۵	علوم پزشکی شهید بهشتی	۴۴۵	---	---

فقط سه دانشگاه در جدیدترین رتبه‌بندی QS صعودی حرکت کردند

افت ۲۹ دانشگاه ایرانی در کیو.اس آسیایی ۲۰۲۶

ندا اظهري
نائب رئیس پژوهش و فناوری

رتبه‌بندی معتبر QS در تازه‌ترین رده‌بندی خود به بررسی برترین دانشگاه‌های آسیایی در سال ۲۰۲۶ پرداخته و هزار و ۵۲۶ دانشگاه این قاره را درجه‌بندی کرده است. در میان این دانشگاه‌ها، ۵۵۷ دانشگاه جدید به چشم می‌خورد. هدف از ارائه این رتبه‌بندی، ارائه دید تخصصی نسبت به آموزش عالی در این منطقه است. در رده‌بندی امسال، شاخص‌های جدیدی لحاظ شده که نسبت به شاخص‌های رتبه‌بندی‌های جهانی مانند استاندارد دارای مدرک دکتری یا تبادل دانشجوی متعادل است. برخی شاخص‌ها به وزن این رتبه‌بندی افزوده و برخی دیگر نیز توانسته‌اند تصویر دقیقی از اولویت‌های دانشگاه‌ها را در آسیا ارائه دهند. جدیدترین رتبه‌بندی آسیایی نشان می‌دهد که به‌رغم افزایش ۱۶ دانشگاه به جمع دانشگاه‌های برتر ایران؛ اما دانشگاه‌های کشور وضعیت مطلوبی نسبت به سال‌های گذشته ندارند و اغلب آن‌ها با افت رتبه و جایگاه مواجه شده‌اند، به گونه‌ای که در رده‌بندی QS ۲۰۲۶، از جمع ۴۸ دانشگاه ایرانی، ۲۹ دانشگاه با تزل رتبه رو به‌رو شده و تنها ۳ دانشگاه ارتقای رتبه داشته‌اند. این در حالی است که در آخرین نسخه رتبه‌بندی لایدن هم از مجموع ۴۸ دانشگاه ایرانی حاضر، ۳۷ دانشگاه از نظر رتبه دچار تزل شده و تنها ۸ دانشگاه موفق به صعود شده‌اند. وضعیت نه‌چندان مساعد دانشگاه‌های ایرانی در رتبه‌بندی‌های جهانی، یکی از نشانه‌های افت علمی ایران به شمار می‌رود. رهبر انقلاب اسلامی دوشنبه این هفته (۱۲ آبان) در دیدار با جمعی از دانشجویان و دانش‌آموزان با عنایت به اینکه پیشرفت علمی مادر سال‌های اخیر خیلی خوب بود؛ اما قدری دچار افت شده‌ایم، تأکید کردند: علم باید در کشور پیشرفت کند و مسئولان دانشگاه‌ها، محققان و دانشجویان نباید گذاردن سرعت علمی کشور افت کنند. این سخنان از زبان رهبر انقلاب، حکایت از اهمیت دوچندان شتاب علمی کشور و جایگاه آن در دنیا دارد و باید دید واکنش مدیران آموزش عالی و دیگر دستگاه‌های مسئول و مرتبط با فضای علمی کشور نسبت به این مطالبه چگونه خواهد بود.

برترین‌های QS ۲۰۲۶ را بشناسید

در رده‌بندی QS ۲۰۲۶، دانشگاه هنگ‌کنگ با کسب امتیاز کلی ۱۰۰ برترین دانشگاه منطقه آسیا شناخته شده است. بعد از آن، دانشگاه پکن که در رده دوم و دانشگاه ملی سنگاپور هم با کسب مشترک امتیاز ۹۹ به طور مشترک با دانشگاه نایانگ در رده سوم قرار گرفته است. جایگاه پنجم برترین دانشگاه این منطقه نیز به دانشگاه فودان چین تعلق می‌گیرد. پس از آن، دانشگاه علم و صنعت هنگ‌کنگ رده ۶ را از آن خود کرده است. دانشگاه سیتی هنگ‌کنگ و دانشگاه چینی هنگ‌کنگ به طور مشترک رده ۲۵ آسیا را به خود اختصاص داده‌اند. در این رده‌بندی، دانشگاه شینهوا چین که همواره جزء برترین دانشگاه‌های آسیایی شناخته می‌شد، رده نهم را به دست آورده است. دهمین دانشگاه برتر آسیا هم به دانشگاه پلی تکنیک هنگ‌کنگ با امتیاز ۹۷ تعلق می‌گیرد.

چین، دارنده بیشترین دانشگاه اولی در رده‌بندی QS

چین با ۳۹۴ مؤسسه رتبه‌بندی شده، بیشترین نماینده را در رتبه‌بندی QS ۲۰۲۶ دارد به طوری که سه مؤسسه از چین در جمع ۱۰۰ مؤسسه برتر، ۱۳ مؤسسه در بین ۵۰ مؤسسه برتر و ۲۵ مؤسسه از چین در بین ۱۰۰ مؤسسه برتر منطقه‌ای قرار گرفته‌اند، همچنین چین با ۲۰ مؤسسه، بیشترین تعداد اولین حضور در رتبه‌بندی‌ها را از آن خود کرده است. دانشگاه پکن امسال با رتبه دوم، بالاترین رتبه را در بین دانشگاه‌های

بالاترین نسبت دانشگاه‌های صعود کرده برای هنگ‌کنگی هاست

در این رتبه‌بندی، ۱۱ دانشگاه از هنگ‌کنگ حضور دارند که پنج دانشگاه در بین ۱۰ دانشگاه برتر و ۶ دانشگاه در بین ۱۰۰ دانشگاه برتر قرار دارند. دانشگاه هنگ‌کنگ یک رتبه صعود کرده و بالاترین رتبه را در بین مؤسسات آموزشی امسال دارد. همچنین ۹ دانشگاه موفق به صعود در رتبه‌بندی شده‌اند که مهم‌ترین آن‌ها دانشگاه آموزش هنگ‌کنگ است که با ۶۰ رتبه صعود به رده ۱۵۲ رسیده است. هنگ‌کنگ با ۸۱ درصد، بالاترین نسبت دانشگاه‌های صعود کرده در رتبه‌بندی‌های آسیایی را در اختیار داشته و پس از آن مالزی و تایلند قرار گرفته‌اند. دانشگاه سیتی هنگ‌کنگ که در رتبه ۷ مشترک منطقه قرار دارد، همچنین در سه شاخص بالاترین امتیاز را کسب کرده است.

۳۶ دانشگاه هندی ارتقای رتبه داشتند

هند در رتبه‌بندی امسال ۲۹۴ دانشگاه دارد. مؤسسه فناوری هند در دلهی، با بالاترین امتیاز، رتبه ۵۹ را کسب کرده و یکی از ۷ دانشگاه در بین ۱۰۰ دانشگاه برتر منطقه‌ای است. ۳۶ دانشگاه هند امسال رتبه خود را بهبود بخشیده‌اند که مؤسسه علوم و فناوری «ساتیاما» بیشترین بهبود را داشته و با ۱۱۱ رتبه صعود به رتبه ۲۶۲ رسیده است.

در جمع ۵ دانشگاه برتر، ۸ مؤسسه ژاپنی حضور دارند

۱۴۷ دانشگاه ژاپنی در رتبه‌بندی امسال قرار گرفتند که ۸ دانشگاه در بین ۵۰ دانشگاه برتر منطقه‌ای و ۱۲ دانشگاه در بین ۱۰۰ دانشگاه برتر قرار گرفته‌اند. دانشگاه توکیو که بالاترین رتبه دانشگاه ژاپن را به خود اختصاص داده، امسال در رده ۲۶ قرار گرفته است. ۱۱ دانشگاه در رتبه‌بندی‌ها صعود کرده‌اند که مهم‌ترین آن‌ها دانشگاه ملی یوکوهاما است که با ۱۳ رتبه صعود به رده ۲۴۱ رسید.

سنول کره جنوبی بهترین شهر دانشگاهی آسیا شد

کره جنوبی ۱۰۳ دانشگاه رتبه‌بندی شده دارد که از این بین، ۶ دانشگاه در بین ۲۰ دانشگاه برتر و ۱۵ دانشگاه در بین ۱۰۰ دانشگاه برتر جا خوش کرده‌اند. در این میان، دانشگاه یونسو با رتبه ۱۱، بالاترین رده را در این کشور دارد. ۳۱ دانشگاه نیز امسال در رتبه‌بندی‌ها ارتقا یافته‌اند. دانشگاه ملی علوم و فناوری سنول با ۸۶ رتبه صعود به رده ۲۸۳، بالاترین جهش را داشته است. این موضوع همراه با اینکه سنول توسط QS به‌عنوان بهترین شهر دانشگاهی شناخته شده، کره جنوبی را به قطب منطقه‌ای برای آموزش عالی تبدیل کرده است.

افت جایگاه ۲۹ دانشگاه ایرانی در QS آسیایی

در جدیدترین رتبه‌بندی آسیایی امسال، ۴۸ دانشگاه برتر ایران حضور دارند که در مقایسه با ۳۲ دانشگاه برتر کشور در سال گذشته، ۱۶ دانشگاه در این رتبه‌بندی افزوده شده است. بررسی رتبه‌بندی نشان می‌دهد ۲۹ دانشگاه با تزل رتبه مواجه شده‌اند و تنها ۳ دانشگاه صعود کرده و ارتقای رتبه پیدا کرده‌اند. در این بین، دانشگاه صنعتی خواجه نصیر طوسی با ارتقای ۱۰۳ پله‌ای به رده ۲۸۷ در رده‌بندی امسال رسیده است. همچنین دانشگاه یزد با ۴ رده تزل به جایگاه ۶۶۵ کمترین میزان افت رتبه و دانشگاه علمی کاربردی با کاهش حدود ۵۰۰ رده‌ای به جایگاه ۱۵۰۰-۱۴۰۱ تزل یافته است.